

твар туганхалона
1994

ТВАР ТУТАНХАМОНА

1.

Часам бываеш нэрвовы, гвалтоўны, непрадказальны. Часам — ціхмяны, статычны, мо крыху стомлены ад цяперашняга жыцця, якое не заўсёды цячэ ў акрэсленым накірунку. Аднак твае зрокавыя аналізатары ўспрымаюць навакольны сьвет амаль літаральна. І спалучэньне жыццёвага бруду зь містычнаю прыгажосьцю, нібы прамень звычайнага сонечнага сьвятла праходзіць праз прызму мозгу, каб нарадзілася нешта рознаколернае. Менавіта так нараджаюцца вершы. А крыніца інспірацыі — аскепкі акаляючай рэчаіснасьці, творы мастацтва розных часоў і народаў, нутраныя перажываньні, абсэсіі ды фрустрацыі. Так яно й бывае: спачатку ўзьлёт, потым падзеньне, пасля якога зноўку ўздымаецца ў вышыню...

Мяне даўно прываблівалі эгіпэцкія піраміды. І ня толькі таму, што Максім Багдановіч калісьці напісаў: «Спаміж пяскоў эгіпэцкай зямлі». Я й сягоньня захапляюся мастацтвам Старажытнага Эгіпту. І вось некаторыя вобразы пачалі ўлівацца ў тканіну маіх гіранічна-тэхнакратычна-канцэптуальных твораў. Твар Тутанхамона, галава Нэфэрціці, каралева Нэфэртары і, урэшце, боская Ізыда ды пакутнік Азырыс. Вось дзе сапраўдная фасцынацыя.

Узьнікае новая канцэпцыя паэтычнага сьветаадчуваньня. На шталт новае рэлігійнасьці. Калі хоць раз панурыш галаву ў вадкасьць трансэндэнтнага — захочацца назаўсёды застацца ў бурштынавай бездані. Нехта мне шэпча: «Нірвана — гэта будучыня...». І ўвечары за келіхам моцнага напою мы ствараем рэлігію будучыні. Мы ўсьведамляем, што спадкаемца атрымоўвае самы каштоўны падарунак — адказнасьць за нашчадкаў. Таму і ўзіраемся адно аднаму ў вочы-акіяны. Прагнем глыбіні. Хтосьці з нас падуладны. Хтосьці — ўладар. Залатой сярэдзіны не існуе. Поўнасьцю адсутнічаюць вонкавыя фактары. У грудзях знаходзіцца міны, напоўненыя чырвоным віном. Сумненьні сьвідруюць

стомленья галовы. «Няўжо ў мінах сапраўды клякоча кроў Дыяніса? Ці ўсяго толькі памідоравы сок?»

Штодня адбываецца трансфармацыя рамантычнай сьвядомасьці й мэтафарызацыя рэальных аб'ектаў. Гэта непазьбежна, каб адчуць смак створаных вобразаў, спасьцігнуць сутнасьць мастацтва. Перад вачыма расплываюцца гмахі ў стылі мадэрн, і празрыстая музыка ліецца па напружаным целе. Зараз нібыта зіма. Бялявая вадкасьць навільжняе твае вейкі й перасохлыя вусны. Ты стыгнеш, муміфікуеся пад узьдзеяннем музыкі архітэктуры. Ды гэты падворак — гістарычны закутак — зьяўляецца вялікім шчарупам. Таму марскія хвалі змываюць некаторыя карціны, якія ты любіш маляваць на пяшчаным экране.

Праз колькі часу ты ўжо на даху. Тутака зусім іншае адчуваньне. Зноўку знаходзіся ў статычнай паставе, набываеш пазамежнае забарвенье. А тыя, што ўнізе, ананімныя асобы з прыземленымі жаданьнямі, хіба толькі ў сьне прымаюць цябе за фараона. Яны нават не здагадваюцца, што ў эгіпэцкім дойдзтве пераважаюць крышталічныя й расьлінныя формы. Аднак цябе зьвязвае з натоўпам струмень эмоцыяў. Праўда, супрацьлеглых, але ж эмоцыяў. Нікога не цікавяць акадэмічныя думкі ды афіцыйныя тэорыі. Што ж, натуральная зьява. Ты засяродзіўся на ўласных пачуцьцях, якія ствараюць мэтафізычную аўру й сваістую ідэйна-эстэтычную сыстэму. Сапраўды, хай дамінуе струмень сьвядомасьці. Насуперак зашмалцаванай традыцыйнай вопратцы. Але ж зараз нібыта зіма. Белая вата падае зьверху. Таму, калі распрануцца на даху — можна назаўжды спачыць паміж вэнтэляцыйных комінаў, мэталёвых антэнаў, нібыта «спаміж пяскоў эгіпэцкай зямлі». Неабходна пазьбегнуць непатрэбнае ахвяры. На карысьць тых жа нашчадкаў ды сябра, зь якім зноўку ўвечары захочацца паразважаць пра вусны Нэфэрціці ды нэкрафільскія оргіі Іздыды.

Адзінае, што застаецца — дык гэта музыка, як найвышэйшае дасягненьне цывілізацыі. Зьменлівыя мэлэды існуюць па-за ма-

тэрыяльнымі субстратамі. Аднак музыка паўстае з матэрыяльных рэчаў. Прыгнечанасьць адыходзіць на другі плян, і думкі няспынна лунаюць па-над пекнымі архітэктурнымі ансамблямі.

2.

Файна будаваць уласны сьветапогляд паводле прынцыпаў «Маральнага кодэксу прыхільніка постмадэрнізму». Перакручаная савецкая сьвядомасьць дазваляе вырашчваць жаданы плён. Асабліва, калі ўлічваць безгустоўнасьць апалягатаў афіцыйнага, нібыта беларускага мастацтва. Дзіўныя асобы. Яны штосілы выталупляюць свае «неўміручыя шэдэўры», але іх ніхто сур'ёзна не ўспрымае. Не бярэ за чыстую манэту. З дапамогай сродкаў масавай інфармацыі адбываецца прафанацыя нацыянальных каштоўнасьцяў. Фокус-покус. Ажыўленьне бутафорскага цела. Здаецца, азадак аб'екта экспэрымэнту сапраўды мясісты. Ён прываблівае нацыянальна заклапочаных асобаў. Аднак гэта банальны візіянізм. Прыпаркі мёртваму ідалу.

Крочу па вулках Горадні, а ў думках вяртаюся да паганскіх часоў, да вытокаў савецкае цывілізацыі. Што тычыцца ідалаў, дык гэта неад'емная рыса сацыялізму. Як са зьвярыным, так і з чалавечым тварам. Ідал — рэлігійны сымбаль. Прадмет культуры, які наркатызуе люмпэнізаваны натоўп сваімі ненатуральна надзьмутымі мускуламі і казьлінай бародкай. У Беларусі распаўсюджаны ідал азгураўскай мадыфікацыі.

Паўстаюць адмысловыя паралелі. Прыходжу да высновы, што мы — дзеці чырвоных паганцаў. Не, не чырвонаскурых жыхароў Мэксыкі, Задзіночаных Штатаў ці Паўднёвае Амэрыкі. Гаворка аб чырвонасьці душы. Аб інтэнсыўнасьці колеру. Вось дзе нараджаецца эстэтычны пратэст. Няхай жывуць містычныя анархісты!

Дык як жа быць з ахвярнікамі ды соцрэалістычнымі стодамі правадыра працоўнага люду? Ён далёка не Вялікі Сфінкс, а навакольныя будынкi не нагадваюць піраміды ў Гізе. Адсутнічаюць

расьлінныя матывы й выявы сьвятарных жывёлаў. Асутнічае стыль як першааснова мастацкага ўвасабленьня чалавечых памкненьняў. Што ж, прыкмета «пераможнай эпохі» — бесстыль-васьць, нацыянальная паводле формы і сацыялістычная паводле зместу.

Шматлікія жалезабэтаныя балваны на мармуровых пастамэнтах таксама выпраменьваюць музыку. Вытанчанаму эстэту яна падаецца жаклівай какафоніяй. Дыспрапорцыя архітэктурных стыляў і формаў. Дысананс мэлэдый. Вынік — нутраная дызгармонія, душэўнае бязладзьдзе.

Аднак напаясур’ёзны-напаяўгіранічны сябра захапляецца падобнай эклектыкай. Бо яна ў кантэксце постмадэрнізму нібыта МА-ЦІ-МОДА, Сьвятая Марыя творчай інспірацыі.

Вось сябра зноўку моліцца ля помніка ІДАЛУ, каб той не рассыпаўся пад гоман праклёнаў на ідалавай плошчы. Каб заўсёды існавала дызгармонія звонку і ўнутры. Каб рэліктавыя ветэраны мелі магчымасьць адправіць чырвоную імшу ля ўлюбёнага стода. Каб аскепкі зпрафанаваных культурных сымбаляў і эталёнаў можна было б спалучыць у экстазе з элемэнтамі старажытнага й найноўшага мастацтва. Атрымаецца шэдэўр. Магчыма, не адзіны. Шыхт новых эстэтычных каштоўнасьцяў.

3.

Апошні куфаль піва і сябра зьбіраецца дамоў. Архітэктанічны калёквіюм скончаны. Засталіся няўцягнутыя асацыяцыі, якія спаўзаюць дрыготкімі цэнямі па вечаровых сьценах на падлогу, нібы недаверлівыя жамярыцы. Гэта ёсьць удзячная аўдыторыя нашчадкаў, што захапляюцца найноўшымі дасягненьнямі лінгвістычнае паэзіі.

Кладуся спаць. Ложак ператвараецца ў саркафаг, аздоблены нязвычайнай інкрустацыяй. Адыходжу ў нірвану. Перад маімі вачыма паўстаюць карціны касмапалітычнага характару. Празьмерная ідэялізацыя замяняецца на дэідэялізацыю. Нонканфар-

мізм узводзіцца ў абсалют і, нібыта фараон, сядзе на рэзьбяны трон. Гэта значыць, што нашчадак атрымаў у спадчыну ўладу. Мой твар пакрывае залатая маска Тутанхамона. Сон набліжае да сябра, які ўздымаецца на піраміды бляшанак з-пад піва. Ліецца сьінтэтычная музыка — прадукт спалучэньня савецкае какафоніі з элітарнай сюітай. Адзіны рух рукамі — і на грудзях узьнікае скрыжаваньне — СЕРП І МОЛАТ. А сябра, узьняўшыся на вершаліну піраміды, гукае: «СЛАВА КПСС!»

Застаецца ўсьвядоміць, што менавіта ў гэткім наркатычным іншасьвеце й нараджаецца новая канцэпцыя сучаснае творчасьці.

люты-сакавік 1993

МЭТАЛЁВЫЯ РЫФМЫ

Мэталёвыя рыфмы-цэвікі забіваю,
і трымціць ад удараў падгнілае цела.
Скамянелыя вочы сьвятло рассычаюць,
разумеюць, што форма сьцячэ, нібы мыла.

І адно абалонка — камяк цэляфану —
трансфармуецца ў сутнасьць вышэйшай істоты,
ажно ўздымуцца ў сэрцы самотным тайфуны,
назаўсёды прыемнымі стануць пакуты.

8 траўня 1994

СЬЛІМАКЪ

Ты ня ведаеш: хто ты і дзе...
Нібы цуцък скуголіш пад плотам.
Сьлімакоў у сваёй барадзе
узгадуеш, напэўна, на потым.

Не чакаеш за люстрам акна
сарамлівай і цёплай кабеты,
што заўсёды сумуе адна
і сядзіць за сталом без абеду...

Так марудна будуюцца дом,
і праз шкло не відно анічога...
Ты ствараеш уласны фантом,
адмаўляеш і Д'ябла і Бога,

бо ня ведаеш: хто ты і дзе
нарадзіўся... Цяпер жа пад плотам
прамаўляеш: «А хто там ідзе?»
А ў адказ: «Сьлімакі ў дранных ботах».

7 траўня 1992

ДВАЙНЯТЫ

Ты жывеш, як быццам, недалёка,
дзе багіні пасьвяць прусакоў,
ажно вочы засьцілае амарока
крыламі ўзьбянтэжаных крукоў.

Ходзіш між сучасных саркафагаў,
чуеш подых Д'ябла з-пад зямлі,
п'еш віно з эгіпэцкай біклагі,
каб малекулы скрозь скуру прарасьлі.

І аброжак срэбны разрываеш,
ці кабеты страчанай абрыс?
А яна ўздымаецца над краем
і ляціць сякерай зверху ўніз.

Ейны сьлед навобмацак ня знойдзеш.
Ён схаваўся ў нёманскай вадзе,
каб яго, пакорлівага, з поймай
праглынуў збачэнец-чарадзеі.

Той жыве, здаецца, недалёка,
корпаецца ў чэрапе тваім.
Моцны, як удар электратака,
чэмерны, трутлівы, нібы дым.

Разам вы — пацешныя двайняты,
сябрукі, старыя кавалеры,
напаўмэханічныя жаўнеры
ля застыглай пані Цар-гарматы.

ліпень-жнівень 1992

ПРЫЗНАЧЭНЬНЕ

Нас не сустрэнуць ніколі нябёсы.
Мы пацячэм з вышыні шэрых гмахаў
цалкам жывыя, сьветлавалосыя,
белыя вязьні нязвыклага страху.

Быццам дажджынкi ў калюжынах нафты
створым дзяржаву сапраўдных каханкаў.
Хай пазайздросьцяць нам Хлоя і Дафніс,
нават сьпірытус у бацькавай шклянцы.

Нас не заўважаць сівыя пачвары,
мы абмінем па чарзе габінэты,
каб павыцягваць мільёны сакрэтаў,
у неба даслаць заповітныя мары.

вясна 1992

ШАРАЯ ГАДЗІНА Ў НОВЫМ ЁРКУ

Адыйшоў паўжывы ў патаемны куток
і самотна ў брунатных пялёстках ляжыш.
У далонях тваіх не кіпіць малако,
калі звонку пануе празрыстая ціш.

Побач сябра чытае малітвы каню,
які мокрую пысу паклаў на раяль.
«Мэрсэдэс» праляцеў па Другой авэню,
ажно з шыбаў лускою зьяцела эмаль.

А ў вачах замігцелі нэоны-агні.
А ў вушах зазвінела паўсотні манэт.
Хоць імгненна празь сьцены навокал зірні.
Хоць спалі свой спартовы кабрыялет.

Застанецца адно ў памяшканьні чакаць,
каб засохлі пялёсткі пад прасам сьпіны,
калі прыйдзе з бутэлькаю Кузькіна Маць
і згатуе з атраманту й поўсьці бліны.

10 кастрычніка 1992

ТВОРЦА

Здольны панурыцца ў бездань слова
і пісаць тэхнакратычныя санэты,
ўзняцца па-над фіёрдамі нанова,
дасягнуць пракудлівае мэты.

Здольны па разьлеглым стадыёне
кročыць безупынна ўзад і ўперад,
быццам ксёндз, застынуць на амбоне,
калі раптам недзе рыпнуць дзьверы.

Здольны перажыць мэтамарфозы,
пераспаць у прахалоднай ваньне
і дзяўчыну рыфмай замарозіць,
спарадзіць мэтафарычнае каханьне.

19 верасьня 1992

НОВЫ БАБЉЛЁН

Чаргаваньне гукаў ночы,
бы сапраўдны Бабілён.
Чорны дэман. Вочы ў вочы,
Экзатычны смак. Праклён.

Чаргаваньне пацалункаў,
нібы моцны алкаголь.
Чырвань. Бель. Дрыжаньне струнаў.
Змрочным люстрам зьяе столь.

Чаргаваньне цел зьдзіўляе.
Малако і чакаляд.
Ажно подых захапляе
ад няўцямных слоў-рулад.

Толькі сьпеў з магнітафона
прыглушае оргій гук,
тчэ нябачныя залоны,
як павуту тчэ павук.

Васьмілапы створ ня збочыць.
Для яго паўзмрок — закон.
І «крыжак» пад гукі ночы
адбудуе Бабілён.

22-23 ліпеня 1992

НАВОШТА?

Навошта ўвечары над возерам шкляным
зьбіраюцца мэтафізычныя мадэлі,
гудуць бесперапынку сынтэтычныя чмялі,
і амазонкі непаўсьцежныя ў гатэлі?

Навошта яны ў масках чорных сьпяць штодня,
ружовы твар хаваюць ад сваіх калегаў?
Іх захлынае пэрманэнтных оргій мітусьня,
ў гумовым сэрцы шмат пранізьлівага сьнегу.

Навошта цікае акружны мэтраном,
калі спацелья фігуры запынілі дзею,
калі палае ў горадзе вар'яцкі дом,
а ў прыбіральні топіцца апошняя надзея?

21 ліпеня 1992

ШПАЦЫР

Кроў блакітная струменіць...
Вусны чорныя маўчаць...
Нарадзіцца ў Бэтлееме,
у Гародні — спачываць.

Ноччу крочыць па бульвары,
вымаўляць: — Ёсьць лічба «3».
І нэйлёнавыя чары
напускаць на ліхтары.

Каб забыцца на хвіліну,
на падлозе адпачыць
ды містычную жанчыну
да мастацтва далучыць...

29 снежня 1991

БОСКАЯ ШУФЛЯ

Не глядзі, што бронзавыя мухі
капытамі б'юць па сьценках куфля,
адпачні ад нуднай завірухі,
як ад гною крупаўская шуфля.

Абдымі яе апоўдні, ці пад вечар,
бо яна адзіны ў сьвеце ідал,
што бясплатна корміць, часам лечыць,
нібы старадаўняя Ізыда.

Боскай шуфлі не спатрэбіцца паліва
(Дух Сьвяты заўжды дапамагае).
Пачастуй яе халодным півам,
і яна адразу акрыяе.

2 жніўня 1992

ПА-НАД ФІЁРДАМ

Па-над фіёрдам экзыстэнцыя развагі.
Па-над фіёрдам дыспрапорцыя тугі.
Па-над фіёрдам не працуюць цэнтрыфугі,
а таўкуцца безыдэйныя мазгі.

Па-над фіёрдам кульмінацыя здарэнняў,
дамінанта скасаванага жыцця.
Па-над фіёрдам п'ем напоі разьвітаньяў,
разважаючы, як робіцца дзіця.

Дзесьці там, унізе — цеплавозы...
Дзесьці там, наверх — касмаплян...
Дзесьці там, глыбока вадалазы
страйкавалі — спляжылі дзяржплян.

Дзесьці там, у сэрцы — ные шруба.
Дзесьці там, пад сподам --- прусакі.
Дзесьці там, на поўдні — сьлед араба,
нібы Ленін сьвеціць празь вякі.

І сьвятло, як рэге над Ямайкай,
ці як пах ад гною на палях,
нагадае сталінскую люльку
і калгасаў пераможны шлях.

А тым часам вечар па-над фіёрдам
праглынае чырвань здохлых дзён,
і чутно, як змораныя курды
шлюць Гусэйну сонечны праклён.

ліпень 1992

ВАР'ЯЦКІ КЎРМАШ

Ідучь-брыдучь бляндыначкі
падобныя да кветачак.
Калі намаляваныя —
тады зусім прыгожыя,
нібыта перапёлачкі.

А іншыя чарнявыя
ды надта ж валасатыя,
кудлатыя, вусатыя,
а часам барадатыя.

Ёсьць крыжыкі і нулікі,
ёсьць палачкі і лямпачкі,
ёсьць коміны вялізныя,
ёсьць лёзунгі абсьлізлыя.

Сьпяць хлопчыкі цудоўныя
і мараць пра трохкутнікі.
Жаўнеры сон ахоўваюць,
бы нейкія пакутнікі.

Ды ўсё перамяшалася:
дзе белае? дзе чорнае?
— Зьясі стальных фаласы! —
сьмяецца неба зорнае.

— Убачыш, дружа, хлопчыкаў,
malenечкіх малойчыкаў,
убачыш сотні палачак
і кветачак, і лямпачак,
і дроцікаў, і коцікаў,

і конікаў, і слонікаў,
і голенькіх жывоцікаў,
мо і блакітных гномікаў.

Цяпер жа ўсё дазволена,
пайшлі, пайшлі за мной!

1990

КАМУНІКАТ.ORG

СЬВЕДКА

Люблю айчыну я, нібыта Лермантовіч,
зусім ня так, як віцэ-адмірал.
Пакінуў мне тастамант дзядзька Кагановіч,
міліцанэры сшылі крымінал.

Я выйшаў позна. З шынялём. Пад пахай — кайстра,
якой шпурнуў нябожчык Гагельман,
той самы тыпус, нэкрафільскіх оргій майстра,
што падпаліў варожы Кыргызстан.

Вы ўсё сьцьвярджаеце, што ў горадзе ня чыста?
Падлеткі здрагавалі палігон?
Ды дзе ж там, калі згвалціў камуніста
сусьветны правакатар Пўшкінзон!

28 лютага 1993

ЗАКЛЖ КАМСАМОЛКЖ

Жыцьцё мінае ў бессэнсоўнай тузаніне,
адно серп з молатам ратуюць ад нягод.
А ты гаворыш пра далёкія краіны,
як нацкаваны антыпатрыёт.

Не ўспамінай пра шэры-брэндзі-ананасы,
асьветліць шлях нам Лямпка Ільліча.
Згніюць дашчэнтку ўсе буржуі-підарасы,
спазнаўшы кшталт Дамоклава мяча.

А там і шчасьце райскае настане...
Ты што, ня чуеш? — Камунізм ідзе!
Таму давай хутчэй кахацца, Ваня,
адразу на чырвонае зьвязьдзе.

лістапад 1993

НАРОДНЫ ПАЭТА

Адраджэньне, сябры, Адраджэньне!
Ніл Гілевіч на белым кані.
Я ўпаду перад ім на калені,
і забудуцца дрэнныя дні.

Ён высокі, як плот у суседа,
І магутны, бы Юры Сьвяты.
Ну сапраўдны народны паэта!
Прыгажун, проста цуд пекнаты!

А гаворыць — дык слухаць прыемна,
а зірне — дык адорыць рублём.
Нараджаецца ў сэрцы ўзаемнасьць,
прачытаўшы яго вершаў том.

І чаму бы ня легчы-прылегчы
ля старога гасьцінца ўначы?
Колькі ж можна за шчасьцейкам бегчы,
ці за сябрам штогвечар сачыць?

Нібы той уладар аб'язджае
ён абшары айчыны сваёй,
і вясёлы анёлак лятае
над ягонай сівой галавой.

А на тое і ён Ніл Гілевіч,
каб здзіўляць акаляючы сьвет,
не які-небудзь там каралевіч, —
Беларускі Народны Паэт!

лістапад 1993

МЫ КАМУНІСТАМ ШЛЁМ ВІТАНЬНІ

Мы зрэдку ходзім на спатканьні,
п'ем напаяўжартам ці ўсур'ёз,
бо беларускія выданьні
запаланіў афіцыёз.

Аднак спаўняюцца жаданьні,
нібы саўдэпаўскі прагноз.
Вось і зьяўляецца кур'ёз —
мы камуністам шлём вітаньні.

красавік 1993

ПРАГУЛЯНКА МАРКІЗА ДЭ САДА

Маркіз дэ Сад шпацыраваў па навакольлі,
распавядаў кабетам пра пінгвінаў.
Ну а жанчыны трызьнілі Купальлем,
як прэзыдэнты плачуць ля мартэнаў.

На тое вось яны і прэзыдэнты,
расчырванелыя, бы прысак, экстрасэнсы.
Ня тое, што фашысты-акупанты,
а проста прайдзісьветы Санчы Пансы.

Жывуць яны ў Садоміі далёкай,
дзе лётаюць аблокі-цэпэліны.
Там ладзяць аўтаматы недарэкаў,
і птушкі вырабляюць габэлены.

З нагоды юбілею ягамосьці
фахоўцы змайстравалі агрэгаты,
каб сам маркіз ня змог ужо прапасці,
зьніштожыць на Зямлі ўсе інстытуты.

Бо ён — аматар штучных мацыёнаў,
наўмысны мастурбатар-канспіратар,
цнатлівы дзеяч, бацька балаганаў,
сын прэзыдэнтаў, ладны экзэкутар.

А шпацыр — гэта існая праблема,
паштоўка ад пінгвінаў з Антарктыды,
нібы матыў паэзіі Тувіма,
дзясятая блякада Ленінграда.

красавік 1993

АКТ

Славаміру Адамовічу

Перапоўнена спэрмай паветра,
ажно дыхаць зусім немагчыма,
ажно стогне ў магіле Дон Пэдра,
адчуваючы здольнасць мужчыны.

Рассыпаюцца вежы касцёлаў...
Эх, няблага б займець па цагліне —
шараваць інфантак дзябёлых
ці ў аборы азадкі скаціне.

Твой лірычны герой не ўмірае,
сьцяўшы зубы, стаіць на каленях,
цьвёрды фалас сьліной навільжняе,
нібы так заповедваў сам Ленін.

А за шыбай гудуць жамярыцы,
быццам «юнкеры» над Сталінградам.
Будзь, што будзе. А мо ажаніцца?
Ці павесіцца ля калюмнады?

чэрвень 1993

ГАРЭЛКІ ПОЎНЫ КАПЯЛЮШ

Мне падабаецца цяжарны супэрмэн,
які здымае ў час сустрэчы капялюш,
ажно рагоча да зьнямогі Дыяген
і налівае ў капялюш гарачы пунш.

А на ўзьбярэжжы лесьбіянке правяць баль.
Ім мэвы песьні эксклюзыўныя пяюць
пра тое, што завод «Электрасталь»...
На жаль, праз радыё нам гэта не пачуць.

Бо бае байкі паспаліты графаман
пра дуб зялёны і ката на ланцужку.
Зьвярок трымае ў роце жоўты туліпан
і паварочвае разумную башку

то ўзад, то ўперад, быццам спаміж ног
яму загналі аграмадны мэгафон.
Сацыялізм нас канчаткова перамог,
а найспрытнейшыя зьлінялі за кардон!

Аднак сьмяецца нападуп'яны Дыяген:
«Зьлятай на плошчу і пачварны помнік зруш,
а я табе, цяжарны дружа-супэрмэн,
нальлю гарэлкі поўны капялюш!»

18 кастрычніка 1992

МАЗАХЇЗМ

Пръемна кахацца з чырвоным вар'ятам.
Ахвяраю будзеш, а ён — тваім катам.

1990

КАМУНІКАТ.ORG

ДЗЕНЬ, ЯК ТЫДЗЕНЬ

Абсалютна новыя крэацыі:
а гадзіне ночы — фасцынацыя,
раніцай — другая мастурбацыя,
а на працы — дэкамунізацыя.

Сябра зноў раскажа пра палюцыі,
сакратарка аб вандроўцы ў Турцыю,
шэф падпіша хутка рэзалюцыю,
каб спыніць нарэшце прастытуцыю.

За абедам пачынаем акцыю —
паўшчуваць парламанцкую фракцыю,
падтрымаць адно прыватызацыю
і забараніць русыфікацыю.

Увечары, каб знішчыць гіпакрызію,
паглядзіш у хаце тэлевізію,
вып'еш шклянку белае магнэзіі...
Вось яна, тыднёвая паэзія.

вясна 1993

ФАНЭРА НАД ПАРЫЖАМ

Ахвярую Міколку-танкісту

Пралятай, спадар Мікола,
як фанэра над Парыжам.
Мы жа з пляшак «Кока-Колу»
п'ем ды зноўку вершы пішам.

І зьбіраемся на даху,
атрымаўшы ганарары,
як хаўруснікі па фаху
ды дзяржаўныя ахвяры.

Пачынаем: «Аты-баты...»
ў скрусе молімся: «Дай, Божа...»
Палім ксёнжкі-дыяматы.
Грэе нас агонь прыгожы.

Зранку цягне ў прыбіральню...
Звоніць сябра з Тэль-Авіву:
«Мора... пальмы... словам, файна!»
Я ў адказ: «Пайшлі на піва!»

Ён мне мовіць: «Ананасы...
сонца... пляжа... і кабеты...»
Я тлумачу: «Тут калгасы,
Адраджэньне, камітэты.

Тут сьмярдзіць літаратура —
сьметнік соцрэалістычны,
чупірадла ў гарнітуры
з постсялянскай, браце, звычкай».

«Эх, шкада... Да пабачэньня.»
«Ці пабачымся наогул?»

«Гэта, сябра, прызначэньне,
шлі малітвы Пану Богу...»

Ну размова — дык размова.
Сэнс — суцэльная загадка.
А званок невыпадкава
абудзіў малую хатку.

Колькі ж нас у гэтай хатцы?
Сябрукі сьпяць на падлозе.
Хутка прыйдзеца зьбірацца,
моўчкі стынуць на марозе.

Я гляджу ў вакно. Наўкола —
дахі, коміны, антэны...
Праляцеў спадар Мікола
над Мадрыдам, Рымам, Венай,

па-над Нёманам вірлівым,
над Каложай, замкам, пляцам.
Паматляўся асабліва
над турмой, нібыта тацай.

Гэй жа гэі! Старая школа,
Alma mater, мы напішам:
«Праляцеў спадар Мікола,
як фанэра над Парыжам!»

1992-1993

ВОГНІШЧА КАХАНЬНЯ

Драпежнікі ідуць на паляваньне.
А мы гартаем фаліянты, забыўшыся на
Божы Сьвет і ўсіх астатніх.
Віхор сьпявае нам сонечныя песьні
пра мэкссыканскіх ідалаў і геніяльнага музыку,
які пазбыўся абавязкаў назаўжды.
У гэты час я інтэнсыўна праглынаю водар цела
аголенай дзяўчыны.
Яна перад гэтым старанна навільжняла
духмянай вадкасьцю сваю малочную фігуру.
Драпежнікі вяртаюцца з паляваньня і гартаюць
старажытныя фаліянты, расьцякаюцца
па жоўтай сыяне вечаровага пакоя,
нібыта зьмяіныя цені танцуюць ля
Вогнішча Каханьня.
Мы знаходзімся няведама дзе,
забыўшыся на Божы Сьвет і ўсіх астатніх.

1991

ЗНАКІ РУЖЫ

Узімку Ружа сее ў сьнезе нэонавыя знакі,
гіерогліфы адваротнага боку жыцця
неардынарнае асобы.

Знакі падзяляюцца на больш складаныя элементы
і плывуць у бурштынавым сутоньні,
як булькі ў жоўта-зялёнай шампані
Тым часам нараджаецца туркусавае цела,
якое займае значную частку наваколяля.
Яно расьце пад уздзеяннем Ружы
і дасягае фантастычных памераў.

Ніхто не вытрымлівае жорсткае канкурэнцыі,
бо немагчыма супрацьстаяць
дэманічнай сіле прыгажосці.

Нават чырвоны генэрал заплюшчвае вочы
і даводзіць сябе да самагубства.

Пад промнямі Ружы сьнег ператвараецца
ў цытрынавы сок, які захапляе
здранцьвелую зямлю і дае зразумець,
што пачынаецца наступная дэкада
пазамежнага існаваньня неардынарнае асобы.

1991

СПАДКАЕМЦА

Усьведамляю, што я — спадкаемца памерлых багоў,
якія паўсталі з эгіпэцкіх мітаў учора,
калі зьнямоглы сівы дзядуля піў гарбату ў кавярні
і частаваў канапкамі трохногага сабачку.
Усьведамляю, што бацькам маім быў прыгожы Азырыс,
а маці — лагодная пані Ізыда;
таму сягоньня я ехаў сааходам Ра
сярод пачварных комінаў хімічных прадпрыемстваў
і слухаў тэхнакратычную музыку Захаду.
Усьведамляю, што геамэтрыя вулак,
памножаная на квадратовыя гмахі, —
гэта постнеэўклідава навука,
і яе ня ведалі будаўнікі адвечных пірамідаў,
тым больш сыны Сонца — усемагутныя фараоны.
Усьведамляю, што жыць у люстраным каралеўстве
цалкам магчыма толькі тады,
калі нахіляеся і наталяеш неащчутныя грудзі
водарам нафты на крохкім асфальце.
Усьведамляю, што наша плянэта ніколі ня стане
куляй з маўзера Першай сусьветнай вайны,
бо мэтафізыка квольх пачуцьцяў
нам не дазволіць сьпяваць «Разьвітаньне славянкі»
пад грукат гармат аднатыпнай сыстэмы.
Усьведамляю, што я спадкаемца.
Усьведамляю, што я.
Усьведамляю: што
ўсьведамляю.

1 сьнежня 1992

ХВАЛЯ РАСЬЦЕ

Хваля расьце пад узьдзеяннем цалкавітай адсутнасці,
разьбіваецца ў пырскі аб ногі твае.
Самая сарамлівая на сьвеце істота,
ты ляжыш на гэтым белым стале,
як на пялёстках далікатнай лілеі.
Рухі твае мэханістычныя і працуюць
паводле найноўшых тэорый,
якія зь цяжкасьцю можа апанаваць
чалавек, народжаны эпохай адлігі.
Валасы твае пульсуюць атрамантам на паперы,
ды я ніколі ня чуў пра допісы і дакуманты
ў шуфлядачцы пісьмовага стала,
ня ведаў, што мае папярэднікі паклалі тастамант
пад лямпку ў стылі сэцэсіён.
Аднак ты любіш маю прысутнасьць
у часы адсутнасці й засьмечанасці хворай галавы
суседа-параноіка з кватэры № 46.
Твае калені прагнуць пацалаваць столь,
калі мой цень схіляецца над тваім фундамантам.
А хваля расьце, каб зноўку разьбіцца
на безьліч шклянных пырскаў.

6 сьнежня 1992

САМАСТОЙНАСЫЦЬ

Быць самастойным — заўсёды няўдзячная справа,
нібыта з алавёвае талеркі неба
бліскучым крыжам падае вялізны самалёт.
Але не пужайся —
гэта толькі часовая зьява,
неўтаймоўнае жаданьне —
кročыць па брукаванцы і ўзірацца,
як срэбныя анёлы дзьмуць у трубы
на вежах катэдральнага касьцёла.
А на сходах чыесьці сьляды
ў выглядзе шыфраў замежных спэцслужбаў.
Гэта суб'ектыўныя ўражаньні
ад паху шашлыкоў і піва,
ад усмешак размаляваных німфаў,
што пльвучь у пекла
па цэнтральных вуліцах горада.
У ложку цёпла, бо на супрацьлеглай сьцяне
вісяць экзатычныя жывёлы
і палкім позіркам саграваюць пакой.
Вось дзе самастойнасьць!
Яна ўражвае,
захапляе,
ставіць на калені
перад краявідам з элементамі айчыннае індустрыі
і супэрэстэтычным помнікам
на аднайменнай плошчы.
Ён заўсёды самастойна
глядзіць у будучыню.

6 сьнежня 1992

ГАЛАВА НЭФЭРЦЦУ

Інтэнсыўная чырвань абмежаваная
эмалевай жоўцю і тоне ў сінечы...
Гэтак можна дасьледаваць твой смуглы твар
і страціць нарэшце прытомнасьць,
не даведаўшыся аб сакральнасьці
пазамежнага позірку.
Статычная галава,
пазбаўленая зямное пажадлівасьці,
твае зрэнкі, замгленья шэранню часу,
не распавядуць аб шалёным каханьні
ў сьвятыні Атона,
бо гэта ведае толькі той,
хто кранае твае далікатныя скроні
і цалуе застыглыя вусны,
каб застацца назаўсёды
са сваёй каралевай.
Аб гэтым паклапаціўся я —
Тутмэс.

студзень 1993

POST SCRIPTUM

Гэтая кніга ёсьць апошні мэталёвы цьвік,
якім я прыбіў соцрэалізм
да крыжа беларускае паэзіі.

1993